

З постаттю Аристотеля традиційно асоціюється сама справа філософування. Не випадково за доби Середньовіччя він іменувався просто «Філософ». Його теоретичні здобутки утворили засновки чималої кількості наук та способів розуміння, він як ніхто інший долучився до створення самого словника мислення. Множити приклади значущості геніального Стагірита для інтелектуальних практик можна нескінченно. Однак все це стосується того впливу на мислення та людську культуру, який уже відбувся і роль якого незаперечна. Та достатньо залишатись в межах лише реєстрації видатних досягнень давньогрецького мислителя? Чи здатен Аристотель стати активним учасником розв'язання гострих проблем нашої сучасності, які постають в умовах уже зовсім іншого, глобалізованого світу техногенної цивілізації? Чи можуть ідеї та концепції Аристотеля працювати як продуктивні відповіді на питання сьогодення? І якщо так, то яким чином вони мають бути застосовні, який теоретичний формат дістати?

Є й інше коло питань: наскільки є знаним нескінченно шанований філософ? Чи не приховується за узвичаєним образом зовсім інший розум — з відчутно інакшим стилем та змістом думок? Текстологічно Аристотель постає як надскладний смисловий ландшафт, в якому плин часу залишив чимало білих плям та різноманітних трансформацій, через що вкрай проблематичними стають спроби дістатися вихідного, «автентичного» змісту аристотелівського мислення. Читаний упродовж тисячоліть, Аристотель й до сьогодні залишається в багатьох вимірах не прочитаним і не осягнутим. Адже кожна ґрунтовна інтерпретація і кожне використання аристотелівських ідей, — те, чим багата інтелектуальна історія, — створюють «свого Аристотеля», який водночас надає оригіналові ще більшої значущості й разом із тим ускладнює до нього доступ.

Існує і надскладна проблема перекладу творів Аристотеля, без якого не може відбутися жодна національна філософська традиція. Адже перекладати доводиться не просто текст, колись написаний давньогрецькою, достеменно атрибуція та «жанр» якого становлять гостро полемічні питання, перекладати слід фактично цілу традицію мислення впродовж понад двох тисячоліть. І яку потужну мисленнєву традицію! На сьогодні Аристотель лише починає промовляти українською, і сам цей перекладацький процес є ґрунтовним вишколом українського філософського дискурсу, вагомим і плідним способом його розвитку.

Про всі ці та інші сюжети, пов'язані з Аристотелем та аристотелівською традицією, читач дізнається на сторінках даного числа, яким ми не лише шануємо ювілей одного з найвидатніших умів в історії людства, а й продовжуємо пошук плідних стратегій розвитку філософської справи в Україні.

Наступне число «Філософської думки» буде присвячене — такий от збіг! — іншому ювілею: вже не мислителя, а наукової установи. Цьогоріч виповнюється 70 років від створення Інституту філософії НАН України. І знов ітиметься не про «ювілейні торжества», а про непрості проблеми самовизначення і поступу філософського розуму в нашій країні — як у її недавній історії, так і нині.